

Liite 1.

Yhteenveto kommenteista Jääskelän metsien hoitosuunnitelmaan

Yhteenveto kommenteista ja muutoksista suunnitelman nähtävillä olon jälkeen

Jääskelän metsien hoitosuunnitelmaan tuli nähtävillä olon aikana (elo-lokakuu 2021) kolmelta yksittäiseltä asukkaalta kommentteja ja Suomen Luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistyksen kommentit. Lisäksi luonnonsuojeluliitto oli tilannut Aallokas Oy:n yhteenedon hoitosuunnitelmaluonnoksesta. Alla kommentit ovat nähtävillä mustalla tekstillä ja kaupungin kommenttikohtaiset vastineet punaisella tekstillä.

Yksittäiset asukailta tulleet kommentit (kommentit jaettu väliviivalla ja vastine kootusti alimpana):

Jääskelän päävirkistysalueen metsien hoitosuunnitelma vuosille 2021–2031
Selvitys sisältää hakkuita lähes koko alueelle ja lisäksi runsaasti tilkkumaisia avohakkuita. Suunnitelmasta ei käy ilmi kuinka tämä lisää alueen luonto- ja virkistysarvoa. Päinvastoin suunnitelma heikentää näitä arvoja seuraavan kymmenen vuoden aikana. Alueen metsät ovat nuoria ja nyt suunnitellut avohakkuut kohdistuvat vanhimmille alueille. Hakattu ja myllätty metsä ei kannusta virkistäytymään eikä tue kaupunkilaisten liikuntamahdollisuuksia luontopolulla. Tehty suunnitelma ei myöskään tue luonnon monimuotoisuutta vaan ainoastaan kaupungin ja puunaostajien ahneutta.

Haluan antaa palautetta Jääskelän metsänhoitosuunnitelmasta. Mielestäni alueella ei tulisi sallia avohakkuuta, vaikka hakkuualueen määrä on maltillinen, kuten myös siemenpuiden määrä tavanomaista suurempi. Alueen virkistyskäyttöön ja luontoarvoihin avuhakkuulla on kuitenkin liian suuret vaikutukset.

Hei,

palautetta Jääskelän suunnitelmasta.

Olisikohan aika aloittaa näiden alueiden "metsänhoidon" suunnittelun siitä lähtökohdasta, että nämä eivät ole metsätalousalueita, vaan virksitysalueita? Eli vaikka lopettaa nykyinen virkistystä ja luonnon monimuotoisuutta heikentävä "metsänhoito". Kun kuitenkin tarkoituksena ei kai ole pilata virksitys ja luontoarvoja niin älkää tehkö tällaisia suunnitelmia. Tälle ei ole mitään tarvetta metsänhoidollisesti eikä rahallisesti. Nämä pienaukot on onnistuneesti suunniteltu niihin harvoin kohtiin, joissa on vähänkään vanhempaa metsää päässyt vahingossa kasvamaan. Niillä alueilla on kuitenkin se suurin virksistys- ja luontoarvo. Motolla ei vaan koskaan parannetta virkistystä tai luontoa niin älkää pilatko tätä aluetta motolla. Kuten liitteenä olevasta kuvasta näkee (oranssin sävyt alle 45, vihreän alle 108 ja sinisen 109-) niin alueella ei ole juurikaan vanhempaa metsää jäljellä nytkään ja vanhimmat ovat teidän tuholistalla. Ja, vielä isolta osin luontopolun varrelta. Mikä on luontopolun tarkoitus? Moton jälkien tutkimus? Tämä ei myöskään ole millään tavalla metsäohjelman mukaista toimintaa.

Samaan aikaan kansallispuistot ja retkeilyalueet pursuu porukkaa kun laadukkaista ulkoilualueista on pulaa ja Jyväskylä vastaa tähän kysyntään heikentämällä näitä alueita ihan omatoimisesti. Tällä ei saada muuta kuin taloudellista ja terveydellistä haittaa ihmisille ja jatkaa Jyväskylän metsien heikkenemistä luonnon puolesta

Alueen metsäisyys ja metsän tuntu tulevat säilymään toimenpiteiden myötä. Toimenpiteet turvaavat pitkällä tähtäimellä alueen metsien elinvoimaisuutta, uudistumista ja kehitystä kerroksellisiksi sekä sekapuustoisiksi metsiksi. Päämenetelmänä ulkoilu- ja virkistysmetsien hoidossa on eri-ikäisrakenteisiin metsiin tähtäävä jatkuva kasvatus. Metsäohjelmassa on linjattu, että pienialaisia avohakkuita (maksimi 2 hehtaaria ulkoilu- ja virkistysmetsissä ja Jääskelässä 0,5 hehtaaria) tehdään kohteille, joissa kerroksellisuutta ei ole tai puusto on tautien vaivaamaan. Jääskelässä on runsaasti tasarakenteisia yksilajisia kuusikoita, joita hiljalleen uudistamalla tavoitellaan metsän maisemallisen ilmeen monipuolistamista nykyistä eri-ikäisemmäksi ja kerroksellisemmäksi sekä puulajistoltaan vaihtelevammaksi sekametsäksi. Harvennuksilla ja poimintahakkuilla edistetään jätettävän puuston elinvoimaisuutta ja järeytymistä, ja toisaalta myös kohennetaan edellytyksiä eri-ikäisrakenteisten rakennepiirteiden synnylle. Alueella on viimeksi tehty toimenpiteitä laajemmin 10–20 vuotta sitten, joten alueella on lähivuosina runsaasti kiireellisiä harvennustarpeita.

Luontoarvoja on huomioitu etenkin alueen suojelualueverkoston suunnittelussa, joka on 37 prosenttia suunnittelualan pinta-alasta. Monimuotoisuuden säilymisestä huolehditaan myös ulkoilu- ja virkistysmetsien hoidossa muun muassa jättämällä uudistus- ja poimintahakkuista 20kpl/ha säästöpuita, säästämällä olemassa oleva lahopuu, tekemällä tekopökölöitä ja tavoittelemalla vaihtelevia sekapuustoisia- ja kerroksellisia metsiä.

Suomen luonnonsuojeluliiton Jyväskylän seudun yhdistyksen kommentit:

Kiitoksia havainnollisesta ja selkeästä Jääskelän metsänhoitosuunnitelman luonnoksesta. Tässä kommentimme sitä koskien.

Pyynnöstämme suunnitelmaa on kommentoinut Aallokas Oy.

Aallokas Oy:n laatima lausunto on liitteenä tässä viestissä. Sieltä nostoina tähän tärkeät huomiot suojelualueiden kytkeytyneisyyden varmistamisesta sekä rantojen suojavyöhykkeen leveyden määrittämisestä.

Aallokas Oy:n laatiman lausunnon lisäksi haluamme todeta seuraavat: Jääskelän virkistysalueen hoitosuunnitelmaluonnoksessa on metsänhoidollisten toimia esitetty ulkoilu- ja virkistysmetsä -hoitoluokkaan luokitelluille alueille. Kaupungin metsäohjelmaan kirjatun mukaisesti ulkoilu- ja virkistysmetsillä ei ole taloudellista tuotto-odotetta (jolla käsitetään puuntuotannollista tuotto-odotetta). Kuitenkin luonnoksessa esitetään metsänhoidollisia toimia lähes koko virkistysmetsäalueelle: n. 163 hehtaaria n. 144 hehtaarille: uudistushakkuita 13 hehtaarille; aukkojen koko 0,4 - 0,5 ha; harvennushakkuut n. 103 hehtaarille ja poimintahakkuut n. 28 hehtaarille.

Jääskelän suunnitteluala kattaa 261 hehtaaria, josta 97 hehtaaria on osoitettu suojeluun. Suunnitelman laadinnan myötä suojelualueverkostoa täydennettiin 17,5 hehtaarilla. Suojelualueille tehdään vain luonnonhoidollisia toimenpiteitä.

Ulkoilu- ja virkistysmetsissä toimitaan metsäohjelman linjausten mukaisesti tavoitteena säilyttää metsän tuntu virkistysmetsissä pitkällä aikavälillä. Metsiä hoitamalla pidetään metsät elinvoimaisina, viihtyisinä ja turvallisina. Jatkuvan kasvatuksen toimia käytetään silloin kun se on mahdollista ja uudistamispinta-ala avohakkuin virkistysmetsissä on 0,5% koko hoitoluokan pinta-alasta vuosittain. Taloudellista tuottotavoitetta ulkoilu- ja virkistysmetsien hoidossa ei ole, mutta se ei tarkoita, että metsänhoidollisia toimenpiteitä ei tehtäisi lainkaan. Harvennus- ja poimintahakkuilla huolehditaan latvukseltaan ja juuristoltaan elinvoimaisen sekä järeän puuston kehityksestä. Pienimuotoisilla uudistuksilla varmistetaan virkistysmetsien hiljattaista uudistumisista ja kehitystä sekapuustoisemmaksi.

Jääskelän metsiä on aikoinaan käsitelty hyvinkin tehokkaasti metsätalousmielessä. Alueella on tehty suuria avohakkuita ja alueet on istutettu pääosin männylle, koivulle tai kuuselle. Myös vanhoja peltoja on metsitetty istuttamalla niille puuntaimia. Metsienkäsitteilyn historiasta johtuen, puustot ovat tasaikäisiä ja usein yhden puulajin metsiköitä. Myöskään säästöpuita ei sen aikaisissa hakkuissa juuri ollut tapana jättää. Alueella on suoritettu 80-luvulla kahdesti metsien lannoituksia, jotka toteutettiin helikopterilla. Nyt tehtävät hakkuut ovat pääosin poiminta ja harvennushakkuita. Aukkojen osuus hakkuupinta-alasta on erittäin pieni.

Uudistushakkuista: 0,4–0,5 ha:n kokoinen aukko on maastossa aika iso. Mielestämme tällaisten aukkojen tarpeellisuutta tulisi pohtia. Vaikka aukot olisivat 0,3 ha, joka luonnoksen tekstissä mainittu, ovat aukot silti maastossa isoja. Onko pohdittu vaihtoehtoisena toimenä valoisuuden lisäämistä kaatamalla puita (määrä paikasta riippuen) ja jättämällä ne maastoon lahoppuuta muodostamaan? Aukkoihin on luonnoksessa myös esitetty maanmuokkausta. Olisiko mahdollista määrittää aukkojen koko sellaiseksi, että ne metsittyvät luontaisesti ilman muokkauksia ja istutuksia?

Metsäohjelmassa on linjattu, että avohakkuita kohdistetaan kohteille, joissa ei ole kerroksellisuutta tai puuston on tautien vaivaamaa. Jääskelässä on runsaasti tasarakenteisia lähes puhtaita kuusikoita, joissa edellytykset jatkuvalle kasvatukselle ovat heikot. Uudistuksia on kohdistettu näille kohteille. Jatkossa pienimuotoiset uudistukset mahdollistavat sekapuustoisuuden syntyä ja jätettävät säästöpuut muodostavat pitkällä aikavälillä lahoppuuta. Valoppuita, joita valtaosa kotoperäisistä puulajeistamme kuusta luukuun ottamatta ovat vaativat melko runsaasti tilaa kehittyäkseen. Yksittäisten tai muutamien puiden kaataminen ei anna tarvittavia olosuhteita tähän ja metsätuholaki ei mahdollista suurien puumäärien kaatoja maapuiksi (metsätuholain mukaan maanomistaja on velvollinen poistamaan yli 10 kuutiometriä ylittävä määrä kuorellista tuoretta puuta metsästä ennen laissa säädettyjä aluekohtaisia päivämääriä). Lahoppuuston lisääntymistä suojelualueiden ulkopuolella turvataan muun muassa tekopötkelöitä ja säästöpuita jättämällä. Lahoppuun määrä tulee lisääntymään metsissä tulevina vuosina myös luonnontuhojen kautta. Lahoppuuta lisääviä luonnontuhoja ovat mm hyönteis- myrsky- ja lumituhot. On tunnettua, että esimerkiksi aukkojen reunametsiin ja säästöpuuryhmiin syntyy hakkuun jälkeisinä vuosina tuulenkaatoja. Näitä puita ei tulla keräämään pois, jos metsätuholain vaatimuksia ei selvästi ylitetä. Myös lumituhot lisäävät lahoppuuta. Lumi katkoo puiden latvoja ja joskus jopa paksuja tukkikokoisten puiden runkoja. Edellinen paha lumituhotalvi oli talvi 2018–2019. Luonnontuhojen määrää ei tietenkään pysty ennakkoon arvioimaan. Todennäköisyydet ovat kuitenkin sen puolella, että seuraavan 10 vuoden ajanjaksolle myrskyjä ja lumisia talvia sattuu.

Maanmuokkaus alueella tehdään kevyenä laikutuksena tai kääntömätästyksenä. Laikutuksessa paljastetaan kivennäismaan pintaa poistamalla laikuttain kaivinkoneella humusta kivennäismaan pinnan myöten. Kääntömätästyksessä kaivinkoneella paljastetaan kivennäismaata kääntämällä maata ympäri samaan paikkaan, jolloin kunttakerros jää kivennäismaan alle. Vaikutukset metsämaan pohjassa pehmittyvät nopeasti. Uudistusaloilla maanmuokkauksella ja taimien istutuksella metsän uudistumisen onnistuminen on huomattavasti varmempaa ja nopeampaa kuin luontaisella uudistamisella. Näin uuden metsän kasvuun lähtöä voidaan varmistaa ja istutustaimilla alkuun pääsevä metsä kehittyy nopeammin tilaa, jossa se jälleen sitoo hiiltä. Jääskelän viljavat maapohjat ovat erityisen haastavia pelkkää luontaista uudistumista ajatellen. Uudistusaloille luontaisesti syntyvä taimiaines on yleensä pääosin lehtipuustoa ja tulevissa hoitotöissä varmistetaan, että tätä myös säilyy riittävästi taimikossa sekapuustoisuuden edistämiseksi.

Poimintahakkuista esim.: Kuvissa näkyy kehittyviä sekapuustoisia kuvioita, joihin oli useampaan ehdotettu poimintahakkuuta. Ne olisi tärkeä jättää ekologisesti ajateltuna kokonaan rauhaan tuolla alueella, jotta suojelualueiden kytkeytyneisyys paranee. Poimintahakkuut eivät parantaisi niiden luontoarvoja.

Metsäohjelmassa on linjattu Jyväskylän suojelualueverkosto 17% kaupungin 2018 vuoden metsäpinta-alasta. Tämä vastaan noin 1480 hehtaaria. Suojelualueverkoston täydennystyössä on valikoitu arvokkaimpia luontokohteita kohdekohtaiset arvot ja kytkeytyneisyys huomioiden. Jääskelässä suojelualueverkostoa täydennettiin 17,5 hehtaarilla. Muut alueet kuuluvat ulkoilu- ja virkistysmetsä hoitoluokkaa, joita hoidetaan metsäohjelmassa määriteltyjen periaatteiden mukaisesti. Kyseisillä sekapuustoisilla kuvioilla huomioidaan sekapuustoisuus ja sen jatkuvuus hoitotoimenpiteissä. Poimintahakkuiden yhteydessä tuotetaan kohteille myös koivuista lehtilahopuuta tekopötkelöinä ja vaihtelevimpiin kohtiin keskitetään säästöpuuryhmiä.

Yhdistyksemme on Jyväskylän kaupungin metsäohjelman valmistumisen jälkeen esittänyt kaupungille huolen ja myös kritiikkiä siitä, että kaupunki käsittelee virkistysmetsiä mielestämme puuntuotannollisin näkökulmin. Ulkoilu- ja virkistysmetsien osalta on metsäohjelmaprosessissa kirjattu mm. näin: *"Ulkoilu- ja virkistysmetsien osalta metsien hoidon tavoite on erityisesti tuottaa ns. kulttuurisia ekosysteemipalveluja. Näitä ovat virkistäytyminen ja terveys, kokemukset ja elämykset, opetus ja tiede, viihtyisyys ja esteettisyys, henkiset arvot ja luonnon itseisarvo."* Metsäohjelman liitteenä olevaan toimenpideohjelmaan on kirjattu erilaisia mahdollisia metsänhoitotoimia, joiden tulisi olla käytössä vain näitä tavoitteita varten. Toivomme, että Jääskelän alueelle esitetyt toimet käydään vielä läpi tällä ajatuksella.

Jyväskylän kaupunki käsittelee ulkoilu- ja virkistysmetsiä metsäohjelmassa määritellyin periaattein ja menetelmin. Metsäohjelmassa kuvattuja kulttuurisia ekosysteemipalveluja vaalitaan hoitamalla Jyväskylän vaihtelevia metsiä monipuolisin menetelmin. Aktiivisella hoidolla varmistetaan niiden virkistäytymistä ja muita metsäohjelmassa kuvattuja ekosysteemipalveluja tukeva metsien rakenne, elinvoimaisuus ja uudistuminen pitkällä tähtäimellä. Metsäohjelman periaatteisiin ja toimenpiteisiin pääsee parhaiten tutustumaan [metsäohjelmasta](#) ja sen [toimenpideohjelmasta](#)

Suojelualueiden lisääminen alueella on hyvä asia.

Jyväskylän seudun luonnonsuojeluliiton Aallokas Oy:lta tilaamat kommentit:

Johdanto

Jyväskylän seudun luonnonsuojeluyhdistys ry pyysi lausuntoa Jyväskylän kaupungin omistaman Jääskelän virkistysalueen metsäsuunnitelman luonnokseen. Lausuntoa varten yhdistyksen edustajat lähettivät valokuvia alueelta. Lisäksi tehtiin avoimeen paikkatietoon (ilmakuva, maastokartta, metsävaratieto) perustuva arviointikohteiden luontoarvopotentiaalista.

Yleiset huomiot

Suunnitellut avohakkuukuviot ovat pienialaisia ja vaikuttavat sijoittuvan tasaikäisiin istutuskuusikoihin. Ekologisesta näkökulmasta tällaisten kuvioiden pienipiirteinen uudistaminen voi olla perusteltua. Uudistamisen jälkeen tulee huolehtia kuvioiden kehittymisestä sekapuustoisiksi ja erirakenteisiksi. Hakkuut voisi toteuttaa puhtaan avohakkuun sijaan säästöpuuhakkuina, jolloin nuoreen metsään muodostuu nopeammin luonnolle arvokasta järeämpää lahoppua ja järeitä puuyksilöitä. Menetelmän käyttö myös pehmentäisi maisemallisia vaikutuksia.

Sekapuustoisuuden kehitys varmistetaan hoitotoissa säästämällä vaihtelevaa lehtipuustoa havupuuston sekaan. Uudistusaloille säästetään metsäohjelman mukaisesti 20kpl/ha säästöpuita. Säästöpuiden sijoittelua arvioidaan kohdekohtaisesti. Pääasiassa pyritään jättämään lehtipuita ja mäntyjä ryhmittäminä, jos niitä metsäkuviolta löytyy.

Jääskelän alueella on merkittäviä luonnonsuojelullisia arvoja. Alueen suojeluprosentti on luonnoksen pohjalta melko korkea (37 %), mutta merkittävä osa suojelualueista on ilmakuva ja ikähilatiedon perusteella muuta kuin vanhaa metsää.

Metsänhoitosuunnitelmassa olisi hyvä pohtia suojelualueiden väliin suunniteltujen laajojen toimenpiteiden perusteluita ja vaikutuksia suojelualueiden kytkeytyneisyydelle, jottei toimenpiteitä ylimitoiteta suojelualueverkoston näkökulmasta. Laajat yhtenäiset tai hyvin toisiinsa kytkeytyneet suojelualueet ovat erittäin tärkeitä metsäluonnon monimuotoisuudelle suomalaisessa pirstoutuneessa metsä- maisemassa. Jääskelän sekapuustoiset tai muutoin luonnontilaistuvat metsät tulisikin jättää kokonaan hakkuiden ulkopuolelle. Tällainen on esimerkiksi myöhemmin tässä dokumentissa tarkemmin käsiteltävä kuvio 571, mutta alueella lienee muitakin vastaavia kuvioita.

Suojelualueet Jääskelässä ovat laajoja yhtenäisiä kokonaisuuksia. Suuri osa suojelualueista on vanhaa metsää, mutta seassa on myös nuorempia noin 50-60 vuotiaista varttuneista istutusmetsistä koostuvia metsäkokonaisuuksia. Näillä alueilla arvioidaan tulevaisuudessa luonnonhoidollisten toimenpiteiden toteutusta (mm. luonnonhoidolliset poltot ja lehmusmetsissä lehmusten kasvuolosuhteiden kohentaminen). Metsänhoidollisia toimenpiteitä toteutetaan laajalti suojelualueiden ulkopuolella, koska alue on pääosin ollut jo melko pitkään käsittelemättä, joten siellä on runsaasti kiireellisiä toimenpidetarpeita. Alueelle ei tehdä laajoja avohakkuita, vaan toimenpiteet ovat pääasiassa harvennus- ja poimintahakkuita, jotka turvaavat kytkeytyneisyyden säilymistä suojelualueiden välillä. Useimmat metsälajit pystyvät liikkumaan ja levittäytymään suojelualueelta toiselle peitteisessä, poiminta- ja harvennushakkuin hoidetussa metsässä. Kunkin suojelualueen etäisyys lähimpään suojelualueeseen on noin 250-500 metriä, mikä

osoittaa suojelualueverkoston olevan melko hyvin kytkeytynyt ja metsälajien pystyvän liikkumaan mainitut etäisyydet peitteisiä hoidettuja metsiä pitkin.

Metsäluonnon monimuotoisuutta ulkoilu- ja virkistymetsien hoidossa turvataan muun muassa jättämällä 20kpl/ha säästöpuita uudistu- ja poimintahakkuissa, säästämällä olemassa oleva lahopuu, tekemällä tekopökkelöitä ja tavoittelemalla vaihtelevia sekapuustoisia- ja kerroksellisia metsiä.

Virkistysalueella on myös pitkästi Päijänteen rantaviivaa. Suunnitelmassa esitetään rantametsiin 10 metrin suojavyöhykettä. Näin kapea rantavyöhyke ei turvaa rantojen ekologisia, maisemallisia eikä virkistyskäyttöarvoja. Rannoille tulee jättää maaston muotojen ja metsän rakenteen mukaan suunniteltu vähintään 30 metrin suojavyöhyke. Mikäli rantametsän luonnontila on pahasti heikentynyt (esim. tasaikäinen istutuskuusikko tai-männikkö), voi ennen vyöhykkeen perustamista toteuttaa luonnontilaistumista nopeuttavia hakkuutoimenpiteitä.

Samainen 30 metriä on myös Suomen FSC-standardissa vaadittu rantavyöhykkeen leveys erirakenteisilla tai näkyvästi lahopuustoa sisältävillä metsillä. Tässä tapauksessa kyseessä on erittäin arvokkaan sisäjärven rannalla sijaitseva tärkeä virkistysalue, joten on perusteltua ulottaa sama suojavyöhyke koskemaan kaikkia rantoja. Leveä rantakaista toimisi myös luontaisena ekologisenä yhteytenä alueen suojelukohteiden välillä ja olisi siten helppo ratkaisu yllämainitun kytkeytyneisyyden parantamiseen. Lisäksi se ehkäisisi tehokkaasti hakkuutoiminnasta aiheutuvia vesistö päästöjä.

Kaupunki noudattaa FSC vaatimaa 10 metrin minimi suojavyöhykettä alueella. Vyöhykkeen leveyttä arvioidaan kuitenkin kohdekohtaisesti ja selvästi lehtipuuvaltaisissa ja rakenteeltaan vaihtelevilla ranta-alueilla jätetään leveämpi käsittelemätön suojavyöhyke rantametsän maastoa ja metsää mukaillen.

Valtaosa suojelemattomista rannoista on merkitty osayleiskaavaan kaavamerkinnällä "EM" (maisemanhoito-alue). Kaavamääräys tukee leveän rantavyöhykkeen säästämistä. Suunnitelman teksti "Kaavan EM maisemanhoitoalueille esitetyt toimenpiteet ovat suunnitelmassa poiminta- ja harvennushakkuita, joissa metsän peitteisyys säilyy ja maisemalliset ominaisuudet paranevat" ei kuvien perusteella päde esimerkiksi kuvion 505 harvennukseen. Harvennus- ja poimintahakkuut tulevat kaavamääräyksen perusteella kyseeseen vain kohteilla, joiden elinvoima on heikentynyt esimerkiksi voimakkaan riukuuntumisen myötä tai jotka ovat tasaisia yhden puulajin istutusmetsiä. Sellaisesta ei kuviolla 505 ole kyse. Asia kannattaakin tarkastella myös muiden EM-merkinnälle osuvien kuvioiden kohdalla uudelleen.

Valtaosin EM-alueilla olevat metsäkuviot ovat varttuneita melko tiheitä viljelymetsiä. Harvennuksilla ja poiminnoilla varmistetaan puuston latvuston ja juuriston elinvoimaisuutta sekä kerroksellisuuden synnyn mahdollistamista. Kuvion 505 osalta toimenpidettä ja metsän rakennetta kuvattu "Kuviokohtaiset huomiot" kappaleessa.

Metsänhoitosuunnitelmassa todetaan, että alueelle on vielä tehtävä liito-oravaselvitys ennen toimenpiteitä. Tämä on hyvä, mutta eteneminen tapahtuu hieman erikoisessa järjestyksessä. Liito-oravaselvityksen olisi toki hyvä ollut olla olemassa jo metsänhoitosuunnitelmaa laadittaessa, kun laji on joka tapauksessa lain mukaan huomioitava.

Alue on laaja, joten selvityksiä tehdään vaiheittain ennen 10-vuotiskaudelle sijoittuvia

toimenpiteiden toteutuksia. Tehtäviä toimenpiteitä mukautetaan tarvittaessa selvityksistä saatujen tietojen perusteella.

Aiemmista kommentteista huolimatta tekstissä tuodaan yhä esiin, että 0,3 hehtaarin avohakkuut ovat jatkuvaa kasvatusta. Avohakkuu on avohakkuu myös 0,3 hehtaarin laajuisena, eikä kuulu oikean peitteisen metsätalouden (jatkuvan kasvatuksen) menetelmiin. Nämä ”pienaukkohakkuut” vietiin avohakkuumetsätalouden puolustajien toimesta lakiin asiantuntijoiden näkemysten vastaisesti. Olisi toivottavaa, että Jyväskylän kaupungin kaltainen monitavoitteinen suurmetsänomistaja voisi luopua termin käytöstä kokonaan ja puhua myös 0,3 hehtaarin avohakkuista jaksollisen kasvatuksen avohakkuina, mitä ne todellisuudessa ovat.

Termin määrittelyssä noudatetaan metsälain linjaa uudistamisveloitteen synnystä ja Tapion metsän hoidon suosituksien kuvauksia toimenpiteestä. Kaupungin metsissä tehdään vaihtelevan kokoisia pienaukkoja koko 0,3 hehtaariin ulottuvalla skaalalla. Käytettävää termistöä arvioitaessa rajanveto avohakkuun ja pienaukkohakkuun välillä on tehty 0,3 hehtaariin.

Kuviokohtaiset huomiot

Kuvio 505

Sammalistonkallion suojelualueen pohjoispuolinen Päijänteen rantaan rajautuva kuvio 505 on sijaintinsa vuoksi syytä siirtää suojelualuehoitoluokkaan. Kuvien perusteella kuviolla on sekapuustoista varttunutta metsää, mm. haapaa. Kuvion luontoarvot kehittyvät nopeasti ja se täydentää oleellisesti kallioiden ja puronotkon muodostamaa suojelukokonaisuutta.

Osayleiskaavassa kuviolla on merkintä ”EM” (maisemanhoitoalue), jonka kaavamääräyksen mukaan alueellasaa tehdä vain sellaisia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on turvata alueen maisemallisen arvon säilyminen. Määräyksen mukaan toimenpiteiden on samalla turvattava kasvi- ja eliölajien monimuotoisuuden säilyminen ja lisääntyminen alueella. Suunniteltu toimenpide on kuvien perusteella suunnitelmassa kerrotun kaavamääräyksen vastainen.

Kuvio 505 ei Jyväskylän kaupungin 1480 hehtaarin laajuisen suojelualueverkoston laadintatyössä valikoitunut suojelukohteeksi. Toimenpiteissä monimuotoisuudelle arvokkaat rakennepiirteet huomioidaan kaavan edellyttämällä tavalla. Haavat säilytetään ja kohteella tehdään runsaasti tekopökölöitä lahoppuuston lisäämiseksi. Olemassa olevaa ajouraverkostoa hyödyntämällä erirakenteisuuden kehitystä vaalitaan paikoin melko sankaan ja yksilajiseen kuusikkoon kohdistuvalla poiminnalla, joka mahdollistaa jäävän puuston järeytymistä ja alikasvoksen syntyä. Haaparyhmien ympärille avarretaan lisää tilaa toimenpiteen yhteydessä, jotta ne voivat ottaa hallitsemamman aseman latvustossa. Kommentteihin liitetty kuva vaikuttaa olevan kuvion itäreunan avarammalta mäntyvaltaiselta kuvion osalta, jonne jätetään käsittelemättömiä kohtia. Toimenpiteessä maiseman eheys Päijänteen suunnalta säilyy. Kuvion eteläreunan polulla kulkijalle toimenpide avartaa Päijänteen järvinäkymän kajastusta.

Kuviot 569 ja 571

Sammalistonkallioiden eteläpuolella, Takalanlahdelta koilliseen (ilmeisesti kuvio 571, mahdollisesti myös osinkuviolla 569) lehtipuuston osuus on kuvien perusteella merkittävä. Kuvien perusteella puustossa on myös haapaa ja potentiaalia lehtilahopuun jäkälälajiston esiintymiseen on jo nyt. Näille kuvioille on suunniteltu poimintahakkuu, mutta lehtipuustoisina niiden luontoarvot kehittyvät nopeasti. Alue sijoittuu kaavan VR-1-alueelle, jolla ”toimenpiteillä ohjataan metsiä tulevaisuudessa sekapuustoisempaan suuntaan”.

Nämä pienialaiset jo sekapuustoiset kohteet olisi hyvä siirtää suojelukohteiksi, mikä parantaisi myös liito- oravan elinolosuhteita. Jatkossa kuvioita olisi myös mahdollista kehittää lehtipuuluontoarvokohteina huomioiden kuitenkin varjoisa pienilmasto ja liito-oravalle tärkeän suojapuuston riittävyys ja jatkumo. Kuusettumisen esto ei kuitenkaan kuvien perusteella näytä ajankohtaiselta tällä suunnitelmakaudella.

Kuviot 569 ja 571 eivät Jyväskylän kaupungin 1480 hehtaarin laajuisen suojelualueverkoston laadintatyössä valikoituneet suojelukohteiksi. Kuviolla 571 on metsäluonnon monimuotoisuudelle arvokkaita rakennepiirteitä, kuten sekapuustoisuus ja eri-ikäisyys. Puusto on verrattain nuorta, noin 40–50-vuotiasta. Suojelualueverkoston täydennystyö keskitettiin puustoltaan vanhimpien metsien suojeluun. Kohteilla toteutettavissa poimintahakkuissa huomioidaan sekapuustoisten rakennepiirteiden säilyttäminen. Säästöpuita ja käsittelemättömiä alueita jätetään haapa- ja leppävaltaisiin kohtiin (kuviolla 569 etenkin itäreunalla ja kuviolla 571 kuvion keskiosissa). Lehtilahopuun syntyä joudutetaan kohteilla tekemällä koivuista runsaasti tekopökölöitä. Puiden poimintaa kohdistetaan pääasiassa kuusiin. Liito-oravan pesiminen alueella selvitetään ennen toimenpiteitä ja vaikka pesimisestä ei olisi merkkejä ruokailupuustoa säilytetään kohteilla runsaasti.

